

Sborový dopis z Uhříněvse a z Říčan Velikonoce 2015

Fontaine, Nicolas, 1625-1709: Pesach

On byl opravdu Boží Syn!
Matouš 27,54

Milé sestry, milí bratři, milí přátelé,

Velikonoční svátky jsou úzce svázány s židovskými svátky Pesach i s celým židovským myšlením. Svátky Pesach nám otevírají pohled na – podle vyznání víry křesťanů - zásadní Boží promluvení k člověku v Ježíši z Nazareta. Určitě si přečtete ústřední článek tohoto sborového dopisu, kde Pavol Bargár zvyky svátků Pesach popisuje. Je toho mnoho, za co vděčíme židovství a co z něj čerpáme. A je užitečné si to připomínat. Je užitečné si také uvědomovat, jak jsou naše vztahy zatížené minulostí, kterou si v tomto roce obzvlášť připomínáme. Uvědomit si, že i v našem prostředí byli vražděni lidé, jejichž lidskost byla zadupána do země. Židé, Romové, lidé, kteří se snažili zůstat lidmi a pomáhali druhým lidem zůstat i když riskovali život. Ty všechny si v letošním roce obzvlášť připomínáme. Ve světle Velikonoc. Onoho příběhu člověka Ježíše z Nazareta, který přišel právě za těmi, jejichž plnohodnotné lidství bylo popíráno. Dával jim naději, ujišťoval je, že Pán Bůh je přijímá a naléhal na okolí, že je mají přijímat také. Protože přijetí druhého člověka navzdory odlišnostem, navzdory lidským i náboženským pravidlům je Boží vůle. Tento Ježíš prohrál. Dost viditelně. Byl popraven na kříži. Mohli bychom říci, že prohrává stále znovu. Protože se nejsme schopni poučit z toho, k čemu vedla lidská nesnášenlivost, lidské hradby. Znovu a znovu je stavíme mezi sebe a zaklínáme se přitom všemi možnými teoriemi, skupinovou odpovědností těch druhých a vlastními právy. Je to smutné na cestě k Velikonocům. A přece právě tady smíme slyšet svědectví o vysvobození obětí beránka. Svědectví o možnosti vykročení z otroctví Egypta. Otroctví strachu, nenávisti a sobectví. Přece právě tady smíme ve víře přijímat ujištění, že Ježíš z Nazareta neprohrál, ale Pán Bůh se přiznal k němu i ke všemu, co Ježíš přinesl ve svědectví o Božím království. Přijímat ujištění, že Pán Bůh Ježíše vzkřísil a otevřel v něm budoucnost pro všechny, kteří se snaží následovat Ježíše Krista. Být lidmi a přijímat jako lidi i ty kolem sebe.

Je mnoho důvodů ke smutnému ohlížení i rozhlížení. Ale svědectví Velikonoc nás vede k výhledu na Boží budoucnost pro nás i pro celé stvoření. Bud' Bohu díky.

Jiří Ort

Program na Velikonoce

Rád bych vás pozval na společné bohoslužby, při kterých se budeme radovat z naděje, která se pro nás o velikonočních svátcích otevírá. Bohoslužby na Zelený čtvrtek připraví maminky. Při bohoslužbách na Velký Pátek, na Boží hod velikonoční a na Pondělí velikonoční budu sloužit já. Při všech setkáních bude vysluhována večeře Páně. Těšíme se na setkání!

Za staršovstvo sboru

Jiří Ort

2.4.2015 Zelený čtvrtek	18.30 Uhříněves bohoslužby s VP
3.4.2015 Velký pátek	17.30 Uhříněves bohoslužby s VP
5.4.2015 Boží hod	9.00 Uhříněves bohoslužby s VP
6.4.2015 Pondělí velikonoční	11.00 Říčany bohoslužby s VP

Noví členové staršovstva našeho sboru

Na sborovém shromáždění, které se konalo 15.3.2015, proběhly doplňující volby do staršovstva. Sborové shromáždění v minulém roce odhlasovalo rozšíření staršovstva. Byl jsem za to vděčný, protože jsem byl přesvědčen, že v našem sboru je dost lidí, kteří mají zájem se aktivně podílet na práci i účasti na promýšlení a rozhodování o běžném provozu sboru, tak o jeho duchovním směřování. Jsem moc rád, že se mé přesvědčení potvrdilo a objevil se dostatek kandidátů. Kandidáti nakonec byli potřeba 4, protože ze stávajícího staršovstva z osobních důvodů podal rezignaci řádní členové ses. Vlasta Boháčová a Vladimír Trejbal a náhradnice Jaroslava Horčíková. Těm skutečně moc děkujeme za všechnu práci, kterou pro sbor ve staršovstvu odvedli. V případě Vlasty Boháčové to bylo několik funkčních období, po které se obětavě snažila pomoci fyzicky i v modlitbách.

Představím vám nyní všechny členy staršovstva - tedy i ty stávající:

Pavol Bargár, kurátor
Romana Břendová
Helena Kárová
Daniel Schönfelder

Pavel Zoubek, místokurátor
Monika Dubová
Jan Postránský, pokladník
Petr Zejfart

Libor Dušek, 1. náhradník
Stanislav Křeček, 2. náhradník

Těšme se tedy na společnou práci na Boží vinici v její částečce
v našem sboru v Uhříněvsi a v Říčanech.

Jiří Ort

Židovské korene Večere Pánovej

Bádatelia spájajú Ježišovu poslednú večeru a eucharistickú prax ranej cirkvi (1. storočie) s tromi stolovacími zvyklosťami z judaizmu obdobia druhého chrámu (t.j. obdobie medzi kanonizáciou spisov Starej a Novej zmluvy). Konkrétne ide kiduš s požehnaním vína, o spoločensťo zvané chabura a o jedlo počas sviatku Pesach (seder).

Kiduš

Niektorí bádatelia navrhujú vnímať večeru v podaní podľa evanjelistu Jána v duchu židovského nariadenia známeho ako kiduš. Človek vedúci túto slávnosť, ktorej sa zúčastňovali muži i ženy, vzal pohár vína, posvätil ho odriekaním požehnanie či modlitby vďakavdania a dal ho kolovať všetkým zúčastneným. Súčasťou slávnosti bolo tiež podobné požehnanie a lámanie chleba. Kiduš je židovským požehnaním a modlitbou odriekanou nad čašou vína bezprostredne pred jedlom v predvečer šabatu (t.j. siedmy deň týždňa, v judaizme deň odpočinku; jeho svätenie je významným znakom židovskej náboženskej identity) alebo nejakého sviatku. Po odriekaní kidušu si pán domu odpije z pohára a potom ho podá svojej manželke a ostatným okolo stola. Následne si všetci umyjú ruky a pán domu požehná chlieb, prekrojí/rozlomí ho a kúsok podá každému pri stole. Niektorí bádatelia však zároveň pripúšťajú, že aj keď prax kidušu

vysvetľuje jánovskú Poslednú večeru, neponúka žiadne vysvetlenie o pôvode Večere Pánovej či eucharistie, ako sa následne praktikovala v kresťanskej cirkvi. Iní zase spochybňujú názor, že by Posledná večera bola kidušom, pretože kiduš bol vždy spájaný so šabatom, a aj ak by bolo išlo o pesachový kiduš, bol by sa odohral bezprostredne pred sederom (t.j. pred pesachovou/veľkonočnou večerou), a nie deň predtým.

Chabura

Chabura (hebr. „skupina“ – odvodené z hebrejského slova znamenajúceho „priateľ“) nie je názvom nejakého rituálu, ale išlo o pomenovanie pre skupinu mužov-priateľov, ktorí sa pravidelne stretávali (niektorí bádatelia zastávajú názor, že išlo o týždňové intervaly), aby spolu pohovorili. K takémuto stretnutiu patrilo formálne stolovanie s jedlom. V Biblii sa o chaburách nič nehovorí, no bádatelia o nich boli schopní nájsť nejaké informácie z ďalších zdrojov. Spoločné stretnutie chabury malo zvyčajne podobu večere organizovanej v pravidelných intervaloch, a to často v predvečer šabatu či náboženských sviatkov. Každý člen spoločenstva prispel svojím dielom na zaobstaranie tohto spoločného jedla. Táto večera mala zväčša rovnakú podobu ako hlavné jedlo dňa v každej zbožnej židovskej domácnosti. Každý druh jedla prinesený na stôl bol najprv požehnaný. Na konci večere sa odriekala modlitba po jedle nazývaná požehnanie (hebr. beracha). Túto dlhú modlitbu predniesol hosťiteľ alebo otec rodiny v mene všetkých, ktorí sa večere zúčastnili. Počas významných príležitostí a počas chaburovej večere sa táto modlitba odriekala nad zvláštnym pohárom vína známym jednoducho ako „pohár požehnania“. Na konci modlitby vďakvyzdania si z tohto pohára upil hosťiteľ a potom i všetci prítomní. Na záver chaburovej večere zhromaždení zaspievali žalm a následne sa rozišli. Niektorí bádatelia takisto spochybňujú, že by Posledná večera bola chaburovým jedlom, namietajúc, že chaburové jedlo bolo v určitom zmysle spoločenskou „povinnosťou“ a patrilo k formálnej príležitosti, ako napríklad obriezka či zasnuby.

Pesachový seder

Židovský sviatok Pesach (z hebrejského slova znamenajúceho „prejsť“ či „preskočiť“) pripomína Božiu záchranu vyvoleného národa, Izraelitov, ktorí boli podľa knihy Exodus 12,1-29 zachránení pred smrťou prostredníctvom krvi bárankov. Pesachový seder (znamená doslova „poriadok“, „usporiadanie“ a označuje slávnostnú večeru počas prvej noci sviatku Pesach) zahŕňa štyri poháre vína.

Či už Posledná večera bola pesachovým jedlom (ako by naznačovala chronológia synoptických evanjelií), alebo nie (tak Evanjelium podľa Jána), je zrejme, že Večera Pánova bola zavedená v dobe slávenia sviatku Pesach a kresťanskí autori počnúc apoštolom Pavlom (1Kor 5,7) zdôrazňovali, že Kristova smrť bola naplnením obete, ktorú predznamenávala Pascha (porov. Ježiš Kristus ako veľkonočný Baránok). Avšak niektorí bádatelia správne upozorňujú, že výklad vnímajúci Poslednú večeru ako pesachové jedlo je teologickou interpretáciou. Pre túto interpretáciu je dôležité vnímať Ježišovo dielo ako nový Exodus, t.j. vyvedenie z otroctva – v tomto zmysle otroctva hriechu. Tak ako sa počas židovského sviatku Pesach stáva účastníkom na sederi i účastníkom prvého Exodu (t.j. vyvedenia z Egypta) – v duchovnom zmysle, tak sa ten, kto prijíma Ježišovo telo a krv, zúčastňuje nového Exodu – ako už bolo povedané, vyvedenia zo zajatia hriechu a oslobodenia pre Božie kráľovstvo. Je nutné zdôrazniť, že tento nový Exodus, ktorého je Ježiš Baránkom, v žiadnom prípade neznamená prekonanie či nahradenie Exodu „starého“.

Bádatelia zastávajúci tézu, že Posledná večera bola pesachovým jedlom, prinášajú na obhajobu svojho tvrdenia napr. nasledovné argumenty: Posledná večera sa odohrala v Jeruzaleme; pretiahla sa do noci; išlo o malé zhromaždenie; lámaniu chleba predchádzalo jedlo; pilo sa červené víno; učeníci si mysleli, že odchádzajúci Judáš ide rozdať peniaze chudobným, ako je pesachovým zvykom; večera bola zakončená spevom piesne; a slová povedané nad chlebom a vínom pripomínajú rozšírenie pesachovej hagady (hagada = domáci „bohoslužobný poriadok“ pesachového sederu). Naopak, argumenty proti podľa znalcov zahŕňajú cestu do Getsemanskej

záhrady; nosenie zbraní; nočné zhromaždenie židovskej rady a súd; roztrhnutie veľkňazovho rúcha; účasť Židov na rímskom procese; samotnú popravu; nákup plátna; prípravu vonných vecí a pohreb; neprítomnosť akejkoľvek zmienky o baránkovi v evanjeliových správach o Poslednej večeri; a problém, ako sa stalo, že sa zo židovského Pesachu s ročnou periodicitou pre kresťanov vyvinula Večera Pánova konajúca sa každý týždeň.

Nech už je pravda o pôvode Večere Pánovej akákoľvek, je pre nás nepochybne dobré a správne pripomínať si korene stromu, do ktorého sme ako kresťania zaštepení (porov. Rím 11,16-24) – a to nielen počas Veľkej noci, ale vždy keď sme svojím Pánom pozývaní k jeho stolu.

Pavol Bargár (spracované podľa Wikipédie)

Pistáciová bábovka z vaječného koňaku

Ingrediencie:

5 celých vajec, 250 g cukru (krystalový, moučka, nejlepší je půl napůl), 250 ml oleje, 250 ml vaječného koňaku, 130 g hladké mouky, 125 g polohrubé mouky, 3 pudinky Jemná pistácie (Dr. Oetker), 2 balíčky hotové jogurtové polevy 2 vanilkové cukry, 1 prášek do pečiva

Postup:

Celá vejce spolu s cukrem a vanilkovým cukrem vyšleháme elektrickým šlehačem, aspoň 10 minut.. Postupně přidáme olej a likér a ručně metličkou zašleháme. Přidáme prosátou mouku s práškem do pečiva a pudinky a vyšleháme hladké těsto. Vylijeme do vymazané a vysypané bábovkové formy, anebo do silikonové formy. Pečeme při 170 stupních až cca 90 minut podle zkušeností s vlastní troubou. V té mojí obyčejné, to trvá skoro až 2 hodiny, těsto je díky likéru hodně řídké, proto trvá déle než se propeče..Sledujeme, aby bábovka byla pevná. Prvních 30 minut troubu neotevíráme, aby se bábovka nesrazila. Ze stejného důvodu do ní ze začátku nepícháme

párátkem. Po této době můžeme povrch bábovkové formy přikrýt alobalem, aby nám bábovka na povrchu nepopraskala a neztvrdla, ale pokud se tak i stane, tak vše se spraví při vyklopení - když je bábovka ještě ve formě, trochu jí formou přitlačíme k desce. Vyndáme z trouby a necháme ji alespoň 10 minut zchladnout. Poté vyklopíme na pečící papír. Roztopíme polevu podle návodu na sáčku a potřeme ní ještě vlažnou, ne zcela vychladlou bábovku aby povrch trochu zkrěhl. Kdybychom nedávali náhodou polevu, tak po vyklopení bábovku překryjeme ihned velkou mísou aby se zapařila. Necháme zcela vychladnout na chladném místě, trvá to i několik hodin díky konzistenci těsta. Podáváme jen tak, anebo s kopečkem šlehačky. Z tohoto těsta můžeme upéct i buchtu a podávat s krémem nebo šlehačkou, anebo můžeme upéct korpus na dort. Můžeme samozřejmě použít i jakýkoliv jiný pudink, řekněme jahodový, malinový, atd. .. Tato bábovka je krásně vlhká a vláčná, a ve vzduchotěsné nádobě zůstane stejně dobrá i několik dní.

Monika Dubová

Kontakty FS ČCE v Uhříněvsi a v Říčanech: telefon: 211222198

mobil: 607886447

<http://uhrineves.evangnet.cz/>